

A TARTALOMBÓL

Mozgásban a tudomány

A 200 éves MTA vándorkiállítása Füredre érkezett. Kicsiknek és nagyoknak egyaránt élmény.

3. oldal

11 ezer év aszályai

Miről árulkodik a Balaton üledéke az ELTE kutatói szerint?

4. oldal

Huszonegy borászat a sétányon

Huszonegy borász kínálja borait a város legnépszerűbb gasztronómiai eseményén, az augusztus 7. és 30. között rendezendő Borheteken. A borosgazdák Tagore sétányon felállított faházai közül az első hely idén is az Év Füredi Borászatáé, aki 2026-ban Koronczai Martin lett. A résztvevők között ott lesz a Balogh Pince is, amelynek 2025-ös évjáratú olaszrizling dűlőborát idén a Város Borává választották. Mintegy harmincféle szőlőfajtából készült, csaknem háromszázféle bor kóstolható az idei Borheteken.

(folytatás a 2. oldalon)

Augusztus 20. SZENT ISTVÁN NAP

Balatonfüred Város Önkormányzata szeretettel meghívja Önt és családját államalapító királyunk, Szent István Napján tartandó rendezvényeire.

9:00 Krisztus Király Plébániatemplom (Piros templom)
Ünnepi Szentmise, majd kenyérszentelés a templom előtti téren

10:30 Szent István tér: Városi ünnepség
(Rossz idő esetén: Piros templom 11:00 Városi ünnepség)
Benne: Ünnepi beszéd, díszpolgári diploma átadása
Műsor: Balatonfüred Néptánc Együttes, a Veszprémi Petőfi Színház ünnepi műsora

17:00 Balatonfüred Kongresszusi Központ:
Értéktörő városfejlesztés Balatonfüreden - kiállítás-megnyitó

18:00 Kisfaludy színpad: Jávor Pál Nemzeti Cigányzenekar és a Ferencsik Kamarakórus Balatonfüred koncertje

19:00 Vitorlás tér: Táncház a Veszprém-Bakony Táncegyüttessel

20:30 Kisfaludy színpad: Veszprém-Bakony Táncegyüttes műsora

22:00 Tűzijáték, Balaton - Tagore sétány előtti vízfelület

Osvárt Andrea lesz a megújult Veszprém-Balaton Filmpiknik házigazdája

A színészként és producerként is ismert Osvárt Andrea lesz a megújult Filmpiknik házigazdája. Visszakapcsolódva Veszprém 2020-as kezdeményezéséhez, 2026. augusztus 27-29. között a Veszprém-Balaton 2023 Zrt. szervezésben, Veszprémben és Balatonfüreden megújult filmes esemény várja a nézőket és a filmeseket. A fesztivál mottója a Miénk itt a film! Ennek jegyében aktuális és fontos szakmai témáknak is fórumává válik az esemény. Lesz beszélgetés a filmes és színházi világ hatalmi helyzeteiről, határsértő kommunikációról, visszaélésekről és a biztonságos munkakörnyezet feltételeiről. Szóba kerül, hogy mit várnak a kritikusok az új NFI-től, illetve, hogy hol lehet a helye a korábban visszatartott filmterveknek.

Mintegy hatvan játék- és dokumentumfilmmel, gazdag kisjáték- és animációs filmes válogatással várja a közönséget Veszprémben és Balatonfüreden 2026. augusztus 27-29. között a megújult Filmpiknik.

Immár publikus, hogy a színészként és producerként is ismert Osvárt Andrea lesz a megújult filmfesztivál házigazdája. A nemzetközileg is jegyzett alkotó olasz szakos diplomája megszerzése

után, a modellpályát is maga mögött hagyva Rómába költözött, hogy színésznő lehessen. Azóta több főszerepet is játszott szerte a világban és olyan sztárok oldalán szerepelt, mint Robert Redford, Brad Pitt és Clive Owen. A magyar nézők a Megdönteni Hajnal Timeát címszereplőjeként, vagy az Oscar shortlistig jutott Chuchotage című, tolmácsokról szóló rövidfilmből is emlékezhetnek rá, külföldi

produkcióban pedig legutóbb az Amazon Prime-on futó 6 részes A Terápia című német nyelvű sorozatban láthattuk.

Andrea 2011-ben a Monte-carlói Televíziós Fesztiválon a legjobb színésznő (minisorozat) kategóriában elnyerte a rangos nemzetközi Arany Nimfa-díjat. Ugyanebben az évben társproducere volt a Maternity Blues című olasz filmnek, amely a Velencei Nemzetközi Filmfesztiválon különdíjban részesült. A filmben nyújtott alakításáért Andrea Európai Arany Glóbusz-díjat, valamint az Olasz Filmes Újságírók Szövetségének (SNGCI) Biraghi-díját is elnyerte, utóbbit mint az év egyik legígéretesebb fiatal tehetsége.

„Kevés dolog áll közelebb a szívemhez, mint a Balaton és a film. Ezért különösen boldoggá tett, amikor felkértek a Veszprém Filmpiknik házigazdájának. Találkozzunk, és éljük át együtt a mozi varázsát!” – mondta Osvárt Andrea.

A Filmpiknik mottója a Miénk itt a film! Ennek jegyében fontos szakmai témáknak is fórumává válik a fesztivál. A Hol a határ? című beszélgetésen dr. Sebestyén Andrea, panaszkezelési és vizsgálati szakértő, Kovács Bálint újságíró és Kurucz Marion, intimitás koordinátor cserélnek eszmét az emberi méltóság tiszteletben tartása és a pszichológiai biztonság fontosságáról a gyakorlatban, az alkotói folyamatok során. Hol húzódnak a szakmai és emberi határok, és mi történik, amikor ezek sérülnek? Tekintsünk be a kulisszák mögé!

Az Akik írnak a filmekről című kerekasztalbeszélgetésen Vajda Judit (Filmvilág), Molnár Judit Anna (film.hu), Kovács Gellért Filmszerző, Jakab Benke Nándor (Filmtett) és Gyöngyösi Lilla (filmtetekercs.hu) arra keresik a választ, hogy megváltozott korunkban mit jelent a filmről írni, mi lehet a kritika szerepe, hogyan alakulhat a nyomtatott és online filmes lapok sorsa és hogy mit várnak az újságírók az új rendszertől.

Végül Mi volt az indok? címmel Pálfi György és Kis Hajni rendezők, Berkes Juli és Kántor László producerek és Can Togay író-rendező az elutasított forgatókönyvek témáját járják majd

körbe, azzal a szándékkal, hogy megnézzék, egy új pályázati rendszerben, hol lehet a helye a korábban – olykor politikai okok miatt is visszautasított – filmterveknek.

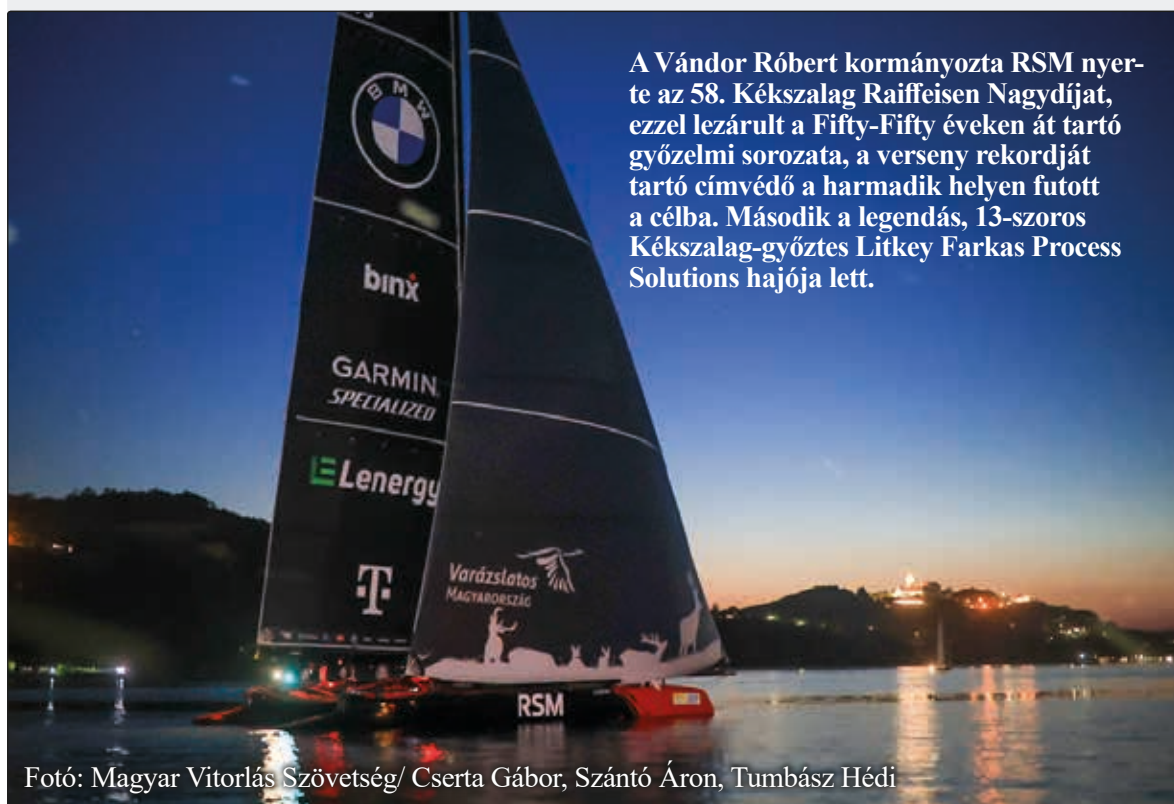
2026. augusztus 27-29. között a Filmpikniken a nézők a legjobb magyar filmeket láthatják és több közönségtalálkozó, koncert, gyerekprogram is színesíti majd a programot. **BFN**

Trónfosztás

A Vándor Róbert vezette RSM nyerte a Kékszalagot

Fotó: Magyar Vitorlás Szövetség/ Cserta Gábor, Szántó Áron, Tumbász Hédi

A Vándor Róbert kormányozta RSM nyerte az 58. Kékszalag Raiffeisen Nagydíjat, ezzel lezárult a Fifty-Fifty éveken át tartó győzelmi sorozata, a verseny rekordját tartó címvédő a harmadik helyen futott a célba. Második a legendás, 13-szoros Kékszalag-győztes Litkey Farkas Process Solutions hajója lett.

Tavaly a viharos időjárás történelmi rekordokat hozott, idén azonban egy sokkal technikásabb, taktikusabb küzdelmet hozott a verseny.

A győztes RSM 13 óra 27 perc 42 másodperces vitorlázást követően szelte át elsőként a célvonalat. A katarán legénységét Vándor Róbert kormányos mellett Kalocsai Zsolt, Lange Péter, Bali István, Fekete András és Margitics Botond alkotta.

Vándor Róbert ezzel háromszoros Kékszalag győztes, legutóbb 2021-ben állhatott a dobogó legfelső fokán.

– Nagyon erős volt a mezőny, nagyon sok gyors hajó volt az elején, és borzasztóan nehéz volt tartani velük a lépést – nyilatkozta a győztes csapat kormányosa.

Litkey Farkas kormányozta Process Solutions (14 óra 9 perc 54 másodperc) míg a Fifty-Fifty

14 óra 12 perc 29 másodperces idővel futott a célba.

Szokatlanul későn, július legvégén rendezték meg idén a legendás tókerülő versenyt, amelyet a tavalyihoz hasonlóan idén is jelentősen befolyásoltak a természeti viszonyok, de ezúttal nem a szél, hanem a víz volt a főszereplő az aszály okozta alacsony vízállás miatt.

Martinovics Tibor

Kezdődnek a borhetek

(folytatás az 1. oldalról)

Az augusztus 7. és 30. között zajló Borheteken csak a Balatonfüredi–Csopaki borvidék borászaival vehetnek részt, azok, akik megfelelő bírálati pontszámot értek el a városi borversenyen, és egyben rendelkeznek balatonfüredi szőlőterülettel. A borászatok listája alább olvasható. A borosgazdák mellett pecsenyesütők, pálinka-árusok, valamint kereskedők is helyet kapnak a Tagore sétányon.

A borkínálat ezúttal is sokrétű. A Balatonfüred–Csopaki borvidék elsősorban fehérborokkal tűnik ki a hazai borvidékek közül, így az olaszrizlingekből különösen nagy lesz a választék, de az örök kedvenc rozék, valamint a hűvösebb estekre ajánlott testesebb fehér- és vörösborok is megtalálhatók. Mint minden évben, a klasszikusok mellett különlegességek is kóstolhatók lesznek: dűlőselektált borok, bioborok és a mára már nélkülözhetlenné vált gyöngyözőborok.

A nyitó ünnepséget augusztus 7-én, pénteken 17 órakor tartják.

A gasztronómiai eseményt koncertek kísérik. A Kisfaludy színpadon, illetve a sétányon felállított színpadon zenekarok lépnek fel, emellett néhány napon víziszínpad is várja a közönséget.

A Borheteken csak palackozott borokat lehet kínálni, a rendezvény ideje alatt pedig többször is ellenőrzik majd a minőséget.

Borászatokként legalább nyolcféle bort lehet megkóstolni, így a vendégek összesen mintegy háromszáz tétel közül választhatnak. Idén sincs egységár: egy deciliter bor ára a fajtától, az évjáratától és a borásztól függően 700 és 1500 forint között alakul.

A borospavilonok minden nap 10 órától éjfélig tartanak nyitva. A bort egyedi készítésű, háromdecis kristálypoharakból lehet fogyasztani, az 1500 forintos betétdíj ellenében kiváltható poharak pedig valamennyi borospavilonnál visszaválthatók. Ebben az évben is minden nap lesznek borkóstolók, és az elmúlt évekhez hasonlóan kuponkampányt is meghirdetnek.

Évente átlagosan közel kétszáz ezren keresik fel a fesztivált. Kedvező időjárás esetén idén is hasonló látogatószámra számíthatnak a szervezők. A hétvégéken a legnagyobb a forgalom, augusztus 20-án pedig – a parti tűzijátékkal együtt – rendszerint eléri csúcspontját a fesztivál.

A borászok listája:

Arias Birtok, Balogh Pincészet, Béla és Bandi Borászat, Bökö Pince, Dobosi Birtok, Dörgicslő, Figula Pincészet, Feind Pincészet, Fodor Borbirtok, Gyukli Pincészet, Koczor Pince, Koronczai Pince, Lázár Pince, Piffáth Pince, Schieszl Borház, Skrabski Pince, Söptei Zsolt Pincészet, Szabó és Fia Borpince, Vesztergom Pince, Villa Gyetvai, Zelna Borászat. **Martinovics**

Sorozatgyilkosság szépirodalommal

Kellei György Melis-ciklusának új krimije

Kellei György bűnügyi regényei újra meg újra ékes példáját és erőteljes bizonyítékát adják annak a megállapításnak, hogy egy jó író bármilyen műfajban képes szépirodalmat – sőt, különírván is: szép irodalmat – alkotni. Olyan irodalmi formákban is, amelyeket a sznob és kirekesztő esztétizálás, a szó legmaradibb értelmében vett akadémizmus mindegyre mellőz és lenéz.

Jelzésértékűek legújabb krimijében, a Hungarovo Kiadónál megjelenő Az ördög cinkosaiban is a klasszikus mottók, és később is a világirodalmi idézetek, reminiscenciák, hivatkozások, amiképp az állandó nyomozó-főhős Melis Zsolt irodalmár, regényíró és irodalomtörténész volta. Nemkülönben az a szerkezeti megoldás, hogy a főszereplő elbeszélésébe gyakran beékelődnek a titokzatos sorozatgyilkos szövegei. Itt, a kétszólamúságban válik leginkább ketté Melis és teremője, Kellei, akik pedig számos paszuszusban azonosnak tűnnek, legszembeütőbben akkor, amikor kettejük korábbi könyvei (nek címei) egybeesnek. Az író kezdettől fogva sokkal többet tud alteregójánál.

Kellei György krimisorozatának, „Melis-ciklusának” legáltalánosabb és legfőbb írói bravúrja:

a lebilincselő nyomozástörténetet úgy bonyolítja, hogy az igényesebb olvasóknak esztétikumot is ad, a „krimifüggő” széles publikum és a „vajtűfülű” befogadó egyaránt örömet lel az olvasmányélményben.

Nem kisebb teljesítmény, hogy a „Melis-sorozat” több szereplőjének és Balaton-parti (vagy „tókőzeli”) helyszínének állandósága mellett a „sztori” mindig megújul, sosem ismétlődik, nem sztereotip, mindegyre meglepetésekkel nyugtáz le. Az olvasói figyelem nem olyan éber és Röntgen-sugarú, mint a nyomozói: nem vesszük észre a gonosztevő(k) apró baklövéseit, önleplező hibáit. Nekünk nem „ég és bizserég a bőr a nyakunkon”, ahogyan Melis Zsoltnak szokott a bűnösök közelében. „Csak” a szívünk, a pulzusunk ver egyre hevesebben a végkifejletig, a leplezésig. Akkor aztán a Balaton felett beborult égbolt kitisztul, s újra tündököl a nap.

Madarász Imre

Aranyérmet szerzett a Litkey testvérpár

A balatonfüredi Radnóti Miklós Általános Iskola volt tanulója, a 14 éves Litkey Sámson és öccse a 13 éves Litkey Trisztán a július végén megrendezett Nacra 15 Világajnokságon az angliai Plymouth-ban az U17 kategóriában aranyérmet szerzett. A Füredről indult, ma már Balatonakaliban működő PÖFF SE versenyzőit az egyesület vezetőedzője, Litkey Árpád készítette fel a versenyre. **BFN**

Tetődoktor!

Régi hajlott tetők javítása, cseréje, beázás elhárítása, bádorgozás, Lindab tető, új tető cserepezése, kisebb javítások, SOS munkák.

06 20 466 2774 | 06 30 622 5805

BALATONFÜREDI NAPLÓ
Balatonfüred Város Önkormányzatának havilapja

Kiadja a Füred Stúdió Kft.
8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3.
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Felelős kiadó: Csorba Kata ügyvezető-főszerkesztő
Telefon: +36 (30) 216-1768

Felj.: Pálffy Károly. Tördelés: Sági Tibor. Fotók: Füred Televízió. Nyomda: Prospektus Nyomda, Veszprém.
Hirdetésfelvétel: +36 (30) 216-1768. A szerkesztőség jogának tekinti az olvasói levelek megrövidítését.
Az olvasói leveleket az alábbi címre kérjük beküldeni: Balatonfüred Napló szerkesztősége, Füred Stúdió Kft.
8230 Balatonfüred, Kossuth utca 3. E-mail: furedtv@furedtv.hu Lapunk a www.furedtv.hu honlapon is olvasható.
A fotók javítására esetenként mesterséges intelligenciát is használunk.

Mozgásban a tudomány

Vándorkiállítás augusztus végéig a Zákonyi utcában

A magyar Tudományos Akadémia kétszáz éves jubileuma alkalmából elindított interaktív kiállítás Balatonfüredre érkezett. A **Mozgásban a tudomány** című vándorkiállítás nem csak az Akadémia történetét mutatja be, de virtuális szemüvegen keresztül vizsgálhatjuk a csillagokat, bepillantunk az agykutatás titkaiba, emellett játékok és rejtvények várják a legfiatalabbakat. A Zákonyi utcán található pavilon megnyitóján köszöntött dr. Bóka István polgármester, Gelencsér András a Veszprém Megyei Akadémiai Bizottság elnöke és Pósfai Mihály, az Akadémia májusban megválasztott elnöke, akit az Akadémia munkájáról és a tudás mai szerepéről kérdeztünk.

– Régen azt mondták, hogy a tudás hatalom. Igaz ez ma is?

Szerintem régen a tudás valóban nagyobb hatalom volt. Ma már szinte mindenki hozzáférhet az információkhoz: ott van a zsebünkben a telefon, megkérdezhethetjük a mesterséges intelligenciát, hogy mi hogyan működik. Emiatt a pusztai tárgyi tudás jelentősége valamelyest csökkent.

Én inkább azt mondanám, hogy a tudás belső békét és örömet ad. Aki például valamilyen nyelvre érti a természetet, sokkal jobban élvezi azt. Ugyanígy, aki zeneileg művelt, mélyebben érti és értékeli egy zenemű szépségét, mint egy laikus hallgató. Ebben az értelemben a tudomány kitágítja az ember világát, gazdagabbá teszi az életét, ezért érdemes törekedni rá.

Ugyanakkor a tudás ma is hatalom – csak ma már mást jelent, mint régen. Nem elsősorban a lexikális ismeretek számításán. Az egyetemről kikerülő diplomásokat sem azért keresik a cégek, mert fejből tudják például több száz ásvány képletét. Ezeket ma bárki pillanat alatt megkeresheti.

Sokkal fontosabb az, hogy valaki tud-e önállóan gondolkodni, képes-e logikusan végigvinni egy problémát, van-e kitartása hosszabb ideig dolgozni valamin, illetve tud-e másokkal együttműködni. A tudás fogalma mára átalakult: egyre inkább azok a készségek kerülnek előtérbe, amelyeket korábban „soft skill”-eknek nevezünk. *(Soft skill pedig minden olyan tulajdonság*

vagy készség, emberi kvalitás, olyan személyes képességek, amelyek meghatározzák a munkavállaló munkakörnyezetbe való beilleszkedését. A soft skill közé tartozik például a kommunikációs, a szervező- vagy az alkalmazkodóképesség, a csapatorientáltság, a motiválhatóság, az érzelmi intelligencia, a kreativitás, a flexibilitás, a mobilitás. a szerk.)

Szerintem ma az egyetemek egyik legfontosabb feladata éppen ezeknek a képességeknek a fejlesztése. Erre pedig a kutatómunka kiváló lehetőséget ad. Végül tehát visszajutunk oda, hogy a tudás ma is hatalom – csak nem olyan nyilvánvaló módon, mint régen, amikor az ismeretek csupán néhány ember vagy csoport birtokában voltak.

– Milyen szerepet tölt be ma a Magyar Tudományos Akadémia?

Az Akadémia az egész magyar tudományos életet átfogja. Jelenleg 365 rendes akadémikus tagja és közel húsz ezer köztestületi tagja van, vagyis olyan kutatók tartoznak hozzá, akik tudományos fokozattal rendelkeznek. Ők az egyetemeken, kutatóintézetekben, vállalatoknál és minden olyan helyen dolgoznak, ahol tudományos kutatás folyik.

Az Akadémia feladata egyrészt az érdekképviselés: a magyar tudomány egészének érdekeit kell képviselnie. Másrészt hozzájárul ahhoz, hogy Magyarországon a tudomány

Pósfai Mihály és Gelencsér András a kiállítás megnyitóján

– Kinek szól a Balatonfüreden augusztus 31-ig látható vándorkiállítás?

Elsősorban a nagyközönségnek. Nem azoknak készült, akik már jól ismerik az Akadémia történetét, hanem azoknak, akik szeretnék betekintést nyerni a munkájába.

A kiállítás sokszínű, azt szeretnénk, hogy minden látogató megtalálja benne azt, ami számára a legérdekesebb.

A gyerekek általában az interaktív falat és a virtuális valóságot bemutató szemüveget kedvelik leginkább. Az idősebb látogatók számára pedig különösen népszerű az a film, amely régi képeslapok segítségével eleveníti fel az Akadémia történetét, igényes narrációval kísérve.

Úgy gondolom, hogy minden korosztály találhat benne valami érdekeset.

– Balatonfüreden él a tudomány tisztelete – fogalmazott a kiállítás megnyitóján. Nem véletlen, hogy a Tudománybarát Település program első résztvevője éppen ez a város lett.

Én úgy gondolom, hogy egy tudománybarát település nem attól válik tudománybaráttá, hogy minden lakója kutató. Sokkal inkább attól, hogy az itt élők kíváncsiak, nyitottak a világra, tiszteletben tartják a tudomány eredményeit, és a város vezetése is igyekszik a tudományos ismeretekre támaszkodva alakítani a jelenét és a jövőjét.

Bízom benne, hogy ez a kiállítás is hozzájárul ahhoz, hogy minél többen közelebb kerüljenek a tudomány világához, és megtapasztalják, hogy a tudomány nem csupán a kutatók ügye, hanem mindannyiunk közös értéke.

A kicsiknek és nagyoknak egyaránt szórakoztató interaktív kiállítás augusztus 31-éig, keddtől vasárnapig 15 és 21 óra között látható a Zákonyi utcán. **Csorba**

– Májusban választották meg nagy többséggel az Akadémia elnökének, hogyan érzi magát?

Jól érzem magam ebben a pozícióban. Óriási megtiszteltetés, hogy a közgyűlésen a kollégáim bizalmat szavaztak nekem, és megválasztottak elnöknek. Külön öröm számomra, hogy a Magyar Tudományos Akadémia kétszáz éves történetében elsőként választottak közvetlenül vidékről érkező elnököt.

Természetesen ez nagy felelősséggel is jár. Rendkívül intenzív munkát jelent, és sok személyes áldozatot kíván: többnyire csak hétvégén tudok hazautazni.

Pósfai Mihály Széchenyi-díjas geológus, egyetemi tanár, 2016 óta az Akadémia tagja. Május 5-ei megválasztása óta az Akadémia 22. elnöke. Pósfai Mihály Balatonfüreden él.

A Magyar Tudományos Akadémia Duna-parti palotájának építése 1862-ben kezdődött és 1865-re fejeződött be. Az épület homlokzatán a falba mélyesztve a hosszú bronzdombormű az alapítás híres jelenetét ábrázolja Széchenyi Istvánnal, amikor a gróf 1825-ben felajánlja birtokai egyéves bevételét a „tudós társaság”, a magyar akadémia megalapítására. Az 1830-ban megválasztott első tagok között volt Kazinczy Ferenc, Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Berzsenyi Dániel és Vörösmarty Mihály is.

11 ezer év aszályainak nyomai a Balaton mélyén

Az ELTE kutatói a tó üledékeiben őrzött „klímaarchívum” alapján tárták fel a Balaton legszélsebésebb száraz időszakait és azok tanulságait a jövőre nézve.

A Balaton, a Velencei-tó és a Duna rendkívül alacsony 2026. évi vízállása ismét ráirányította a figyelmet a Kárpát-medence vízkészleteinek sérülékenységére. Az ELTE kutatóinak most megjelent tanulmánya a Balaton teljes holocén, azaz utolsó 11700 éves történetét vizsgálva mutatja meg, hogy a tó korábban is átélt hosszan tartó, szélsőségesen száraz időszakokat, és azt is, milyen jeleket hagytak ezek az üledékben.

2026. július 31-én a Balaton átlagos vízállása 56 centiméter volt a síófoki vízmércéhez viszonyítva, ami természetesen nem a tó átlagos mélységét jelenti. Ugyanezen a napon a Velencei-tónál, Agárdon 32 centimétert mértek, míg a Duna budapesti vízállása július végén az addigi mérési rekord alá süllyedt.

Miért ennyire kevés most a víz?

A jelenlegi helyzet nem egyetlen száraz nyár következménye. A Balaton vízgyűjtőjén 2021 és 2026 áprilisa között csaknem 500 milliméter halmozott csapadékhány alakult ki. A 2025–2026-os téli feltöltődési időszak csapadéka 26 százalékkal maradt el az átlagtól. A Velencei-tó vízgyűjtőjén a téli hiány 37 százalék volt, így a tó a párolgási időszak kezdetére sem tudott feltöltődni.

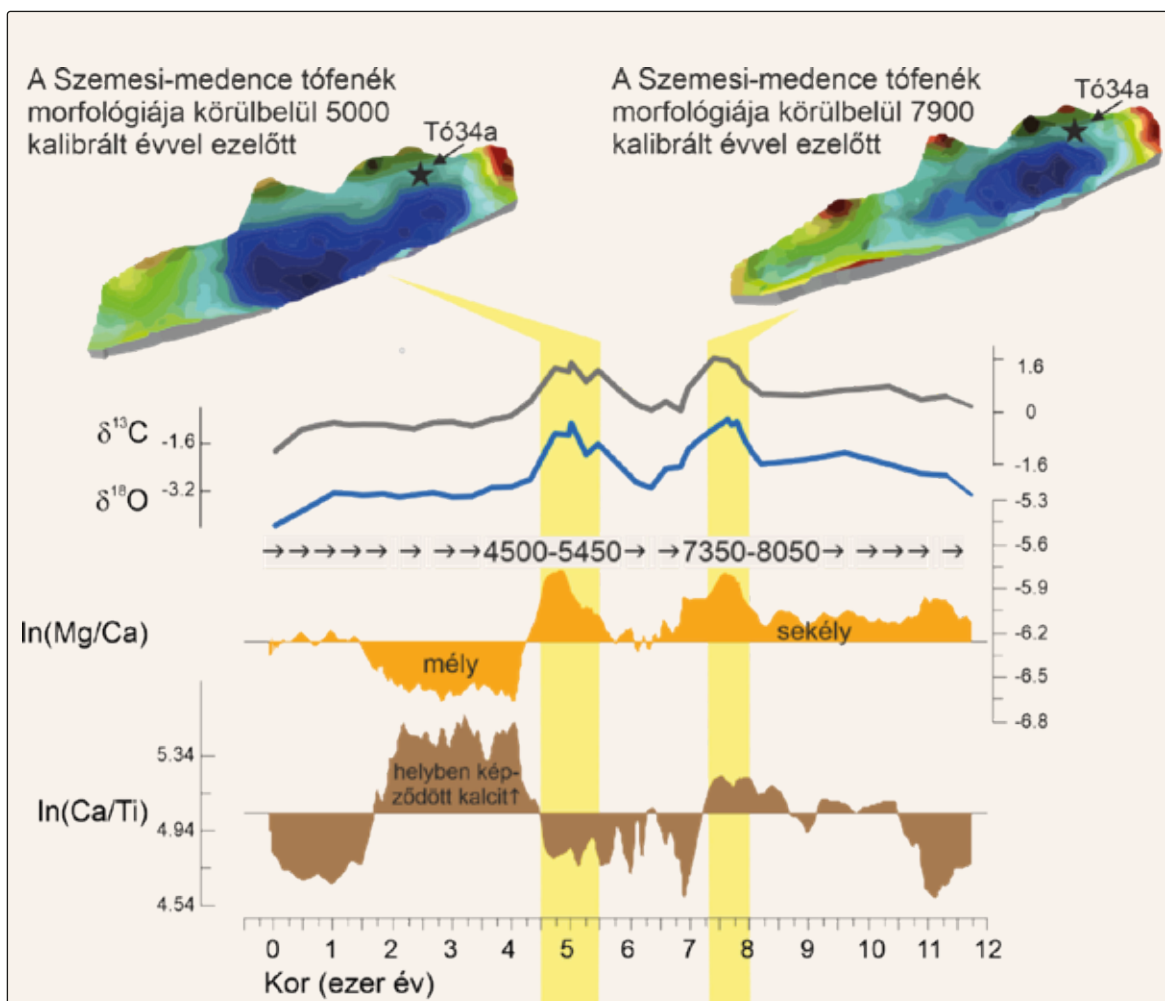
Az aszály kialakulásában a légköri cirkuláció fontos szerepet játszik. A tartós anticiklonok és magaslégköri gerincek eltérítik vagy legyengítik a csapadékot hozó frontokat. A leszálló légmozgás napos, száraz időt eredményez, miközben a meleg levegő, a nap-sugárzás és a szél fokozza a tavak párolgását. A kiszáradó talaj tovább erősíti a felmelegedést: egyre kevesebb energia fordítódik párologtatásra, és egyre több a felszín és a levegő közvetlen melegítésére. A globális felmelegedés nem önmagában felelős minden egyes aszályért, de magasabb hőmérsékleti alapról indulva növeli a párolgási vízigényt, és gyakoribbá, hosszabbá és intenzívebbé teszi a hóhullámokat.

Mit árul el a tó fenekén fekvő „klímaarchívum”?

Az ELTE Környezet-és Tájföldrajzi Tanszék, a Pannon Egyetem és a HUN-REN CSFK Földtani és Geokémiai Intézet munkatársai Magyar Enikő vezetésével a Quaternary Science Reviews folyóiratban megjelent tanulmányukban a Balaton Szemesi-medencéjéből kiemelt üledékmagot vizsgáltak.

A kutatók radiokarbonos kormeghatározással állapították meg az üledékretegek korát, majd többféle vizsgálati módszerrel tárták fel, hogyan változott a Balaton környezete az elmúlt évezredek során. Megvizsgálták az üledék kémiai összetételét, az ásványok összetételét és szerkezetét, valamint a bennük található elemek és izotópok arányát, amelyekből a párolgás mértékére és a vízszint változásaira lehet következtetni. Korszerű mikroszkópos vizsgálatokkal azt is elemezték, hogyan épülnek fel azok a karbonátásványok, amelyek egykor a Balaton vizében képződtek. Emellett az üledék szemcseméretét, szervesanyag-tartalmát és más tulajdonságait is vizsgálták, valamint geofizikai mérések segítségével rekonstruálták a tómeder múltbeli változásait.

A megközelítés különlegessége, hogy nem csupán az üledék kémiai összetételét, hanem az egykor kivált magnéziumtartalmú kalcit és protodolomit kristályszerkezetét is felhasználta a párolgás és a vízszintváltozások rekonstrukciójára.

A két partközeli tavi eróziós felszín előzetes magassági térképe a geokémiai adatok alapján azonosított, erős párolgással és alacsony vízállással jellemezhető időszakokhoz kapcsolható. Az egyik felszín körülbelül 7900, a másik mintegy 5000 kalibrált évvel ezelőtti alakult ki. A „kalibrált évvel ezelőtt” (cal yr BP – calibrated years before present) kifejezésben a „jelen” referenciaéve 1950. A Szemesi-medence legalacsonyabb vízállású időszakait a magasabb logaritmikus Mg/Ca-értékek, valamint az oxigén- és szénizotóp-arányok csúcsai jelzik. Érdekes, hogy az erózió mértéke, melyet a kalcium és titán növekvő logaritmikus aránya mutat a képen és a skála fordított, az alacsony vízállású időszakokban kisebb volt.

A holocén legszárazabb balatoni időszak

A kutatók két olyan időszakot azonosítottak a Balaton történetében, amikor a párolgás erős volt, a vízszint pedig tartósan alacsony: körülbelül 8050 és 7350, illetve 5450 és 4500 évvel ezelőtt. A két időszak közül az első volt a legszárazabb az elmúlt 11 ezer évben. Ekkor a nyarak melegebbé váltak, miközben kevesebb

nedvesség érkezett a térségbe. A tó vizének fokozott párolgását az üledékben megőrződött geokémiai nyomok is jelzik, emellett a környéken a szárazságtűrő, sztyeppei növényzet is elterjedt.

Az ősi vízállás nem fejezhető ki pontosan a mai síófoki vízmérce centimétereiben. A medermorfológiai és palaeoökológiai becslések szerint azonban a vizsgált mag helyén a vízmélység mindössze körülbelül 2,5–3,5 méter lehetett, szemben a 2017-es 4,2 méterrel. Ez, a meder hosszú távú változásainak bizonytalanságát figyelembe véve, nagyságrendileg 0,7–1,7 méterrel alacsonyabb vízfelszint jelez. A mélyebb nyílt vízterülete erősen összehúzódott, és főként a Szemesi-medencére korlátozódhatott, bár a tó nem száradt ki teljesen.

Elérheti-e ismét ezt a szintet a Balaton?

Rövid távon ezt nem lehet pontosan megjósolni, és az ősi, valamint a mai vízszintek nem feleltethetők meg közvetlenül egymásnak. Honti Márk és munkatársainak 24 regionális klímaállományra épülő vizsgálata azonban azt mutatja, hogy külső vízpótlás nélkül a század folyamán egyre gyakoribbá válhatnak a rendkívül alacsony vízállások.

A legkedvezőtlenebb klímaforgatókönyvek szerint a Balaton vízszintjének csökkenése 2050 után felgyorsulhat. A modellek

azt mutatják, hogy a század végére egyre gyakoribbá válhatnak a rendkívül alacsony vízállások. Bár ezek nem pontos előrejelzések, arra figyelmeztetnek, hogy tartós felmelegedés és külső vízpótlás hiányában a Balaton akár a több ezer évvel ezelőtti nagy aszályok idején tapasztalt állapotokhoz is közel kerülhet.

Miért fontos a múlt vízszintjeinek ismerete?

A holocén történet megmutatja a Balaton természetes változékonyságának határait, és segít elkülöníteni a természetes ingadozásokat az emberi vízszabályozás és a gyorsuló felmelegedés hatásaitól. A múltbeli szélsőségek tanulmányozásával felismerhetők azok a hidrológiai kűszöbök, amelyeknél megváltozik a partvonal, a karbonátképződés, a tápanyagok körforgalma vagy a tó ökológiai működése.

A kutatás további üledékmagokkal, sűrűbb radiokarbon-keltezéssel, háromszoros oxigénizotópos vizsgálatokkal, fosszilis pigmentekkel és üledékes DNS-sel fejleszthető tovább. A palaeoklimatológiai eredmények hidrológiai modellekkel való összekapcsolása pedig segíthet abban, hogy a vízpótlásról, a vízszintszabályozásról és a parti infrastruktúra átalakításáról ne csak a következő száraz év, hanem a következő évtizedek szempontjából döntsünk.

Forrás: ELTE-TTK

Arácsi pezsgés

Bár Arácson mindig van pezsgés, hiszen több civil egyesülete is aktívan működik a városrésznek, a nyár folyamán egyszer valóban a pezsgő a főszerep, hiszen idén augusztus 1-én már hatodik alkalommal rendezték meg az Arácsi pezsgést, ahol több helyi és környékbeli pezsgő készítő is bemutatkozott a közönség nagy örömeire. Az Arácsi pezsgést szervező Arácsért Alapítvány elnöke, Kutas Bendegúz (képünkön balra) lapunknak elmondta, tizenöt fajta pezsgőt és habzó bort kóstolhattak idén a balatoni pezsgészetek, borászatok kínálataiból.

A pezsgő szót egyes történészek szerint Széchenyi István írta le először a Hitelben 1830-ban, addig sampányinak, pezsgőbornak nevezték. Mai kutatások szerint Széchenyi tette népszerűvé ezt a kifejezést, de nem ő találta ki. **Csorba Kata**

Befejeződött a Balaton utca rekonstrukciója

A Széchenyi Terv Plusz program keretében teljesen megújult az arácsi városrészben található Balaton utca a TOP PLUSZ-1.2.3-21-VE1-2022-00022 azonosítószámú projekt keretében. Az 1 km-es utca rekonstrukciója az Európai Unió támogatásával, a magyar állam 486,5 millió forint vissza nem térítendő támogatásával, valamint Balatonfüred Város Önkormányzata részéről 103,6 millió forint saját forrás biztosításával valósult meg, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP PLUSZ) pályázat keretében.

A Lóczy utcát és a 71-es főutat összekötő szakaszon az elnyert támogatásnak köszönhetően 600 millió forintból újult meg a forgalmas Balaton utca, ami nagyon fontos a lakók számára, ugyanakkor ez utca összeköti az arácsi városrészt a 71-es főúttal is.

Az előregedett vízi gerincevzeték cseréje után, amit a DRV Zrt. saját forrásból fedezett, szabályosan kétsávosra bővült a Balaton utca, ahol zöld sávot alakítottak ki, a légvezetékeket pedig

a földbe helyezték. A pályázatnak köszönhetően a kivitelezés során a régi útpályát teljesen elbontották, kiépítették a csapadékvíz elvezető rendszert is. A kétirányú közlekedéshez szükséges 5,5 méter széles közúti burkolatot kapott a Balaton utca parkolókkal, fákkal és térkő burkolatú gyalogjárdával. **Csorba Kata**

HELYTÖRTÉNETI KERESZTREJTVÉNY

1851. augusztus 13-án 175 éve hunyt el a kubai Las Pozasban Prágay [Prager] János Nepomuk Károly, honvéd alezredes, történétíró. Balatonfüred-fürdőn született, 1812. november 12-én keresztelték meg. Apja, Prager Károly bérlő a mai Kedves cukrászdával szemben a Ferderber-féle házban üzemeltetett kávéházat. A szabadságharc leverése után New Yorkban telepedett le. Megírta a forradalom történetét, ami 1850-ben jelent meg angol nyelven. 1851-ben csatlakozott Narciso López kubai expedíciójához, amit partaszállásuk után a spanyolok megsemmisítettek, Prágay végzett magával. Rejtvényünk megfejtéséből kiderül, hogy hol (Megfejtés 1.), és milyen beosztásban (Megfejtés 2.) fejezte be a magyar szabadságharcot.

Prágay János tiszteletére 2018-ban Balatonfüreden, az egykori Nagyvendéglő falán a rejtvényben látható emléktáblát avatták. A QR kód beolvasásával megnézhető a Fürdő TV akkori tudósítása az eseményről.

A KÖZELÜKBEN HEVERTÉK PIRAMISOKBA HALMOZOTT FEGYVEREIK, KÖZÉPEN A ZÁSZLÓ, MINTHA AZOKNAK A ZÁSZLÓALJAKNAK A HÁTBORZONGATÓ CSONTVÁZA LENNE. AKIKNEK A SORAI OLY SOK BÁTORSÁGOT MUTATTAK ÉS AMELYEK OLY SOK ÁLDÓZATOT HOZTAK.				RIASZTÁS			IDE-ODA MEGY	KISZÁRÍTOTT (GYÜMÖLCS)	SZÍNPADI BLOKK	INJEKCIÓZ SZOMO-RÚSÁG FERŐERI AUTÓJELZÉS			FRISS
				HAJVÉGI			BÁRIUM VEGYJELE						SAKADÉK
				RAGADOZÓ PUHATESTŰ									
				LASSAN HALAD								A KÖR SUGARA	
				RENDKÍVÜLI RÖVIDEN			ZÁR ELEJE!			ÖKÖRPATAK HATÁRAI! FRANCIA VÁR ÉS SZIGET			AZ ÍGÉRET FÖLDJE
				ILLATOS CSERJE			IDEJE ENGEDI						
ÍRÁSBELI BETERJESZTÉS			GYOM	KÉMIAI ELEM MEGFEJTÉS 1.									R
HATÁRVETŐ RAG			PARKOLÓ	CSOMÓ									
ELLÁTMÁNYGYAKOROL BOSSZÚS INDULAT-SZÓ					SEMEVEL ÉRZÉKEL				KÖSZÖRÜLŐ				
					DISZNÓ-PARÉJ				STRATFORD FÖLYÓJA				
			HORDÓ OLDALLÉCE			GÖRÖG BETŰ AGRÁRSZTÁRTISZTIKAI INFORMÁCIÓS RENDSZER R.				FÖLDRENGÉS SÚJTOTTA IRÁNI VÁROS MÁS EDÉNY-BE BORÍT			
			SPORT-ÖLTÖZÉK										
			ÖSSZEADÁS SZAVA			... SHARIF; EGYIPTOMI SZÍNÉSZ V. IGEVÉG-ZÓDÉS			ELSZAKADÁS				
			ELMENEKÜL						LEGELŐ TEHÉN „MEGSZÓLAL”				
INVITÁL					KISZOLGÁLÓ OLASZ FILM-RENDEZŐ (FRANCESCO, 1922-2015)			FAHUSÁNG			ASSZONY-NEVKÉPZŐ		
FOSZTÓ-KÉPZŐ								LÉGBŐL KAPOTT			KOPÁR (VIDÉK)		
MEGFEJTÉS 2.												GIGA	
												MI, MIK, OROSZUL	
TALMI			ÓZON BELSŐ!		ENERGIÁJÁT VESZTI				SZERB VÁROS				ELŐD
			POLIETILÉN RÖVIDÍTVE		MÚLT IDŐ EGYIK JELE				KICSINYÍTÓ KÉPZŐ				
EMBER-CSOPORT				PAN TÁRSA				ELEVEN					
				RÖNTGEN				ELEKTRON					
HARCI GÁZ						SZERB-AMERIKAI FELTALÁLÓ (NIKOLA, 1856-1943)					VESZÉLY-JELZÉS		

AUGUSZTUS 12-16:
Csókot kaptam az ördögtől
A tűz varázsa
Csókakői örökség
A méhészet négy évszaka

AUGUSZTUS 19-23:
Várdai István csellista
Csókakői várjátékok
Az erdő szelleme
Nikola Tesla a fény gyermeke

AUGUSZTUS 26-30:
Van-e erre engedély?
Tűz, víz és fémgyűrűs
Szenved a szőlő
Kétszer születtem

facebook.com/furedtv

youtube.com/TVFured

www.furedtv.hu

Anna-báli szerelemről szóló musical debütál Füreden

2026. augusztus 28-án felolvasószínházi keretek között mutatják be az Anna! – Egy tánc, más nem számít! című új magyar musicalt a balatonfüredi Anna Grand Hotel báltermében. A musical egy végzetes Anna-báli szerelem története, egy elfeledett családi titoké, amelynek súlyát generációk hordozzák. A főszerepben Kardffy Aisha és Nemes Tibor látható.

Az Anna! – Egy tánc, más nem számít! egy Anna-báli szerelem története. Richárd, a pesti aranyifjú és Anna, a bál szépe az első táncnál végzetesen egymásba szeretnek – azonban a lány ekkor még nem tudja, hogy Richárdnak felesége, sőt, gyermeke van. Vajon születhet ilyen kezdetből igaz szerelem? És mit választ végül Richárd – a szereelmet vagy a családját? És hogyan hat ez a választás a 2020-as években, 100 év múlva a dédnokája életére?

A musical zeneszerzője Nagy Richárd, a 2014-es X-Faktor egykori felfedezettje, énekes, zenei producer, dalszövegírója Molnár Karesz PR-menedzser újságíró, a szöveggényvért Fabacsovics Lili dramaturg és Molnár Karesz felel. A hat éve készülő nagyszabású zenés színpadi mű végleges formáját a IV. Madách Színház Musical Pályázat időszaka alatt nyerte el, ahol a szerzőtrío az elődöntőig mentelt. A musical most felolvasószínházi formában, a darab egyik helyszínén, az Anna Grand Hotel báltermében látható majd.

„Hat év alatt több mint 20 fiatal színművész és énekes segítette a munkánkat, egy maratoni workshop és alkotói folyamat lezárása lesz a balatonfüredi bemutató. Alig várjuk, hogy először találkozzon a darab a közönséggel, az pedig külön izgalmas, hogy azok között a falak között csendülnek fel ezek a dalok először, ahol a történet számos jeletere valóban játszódik” – árulta el az Anna! dalszövegírója és az előadás projektmenedzsere, Molnár Karesz.

A felolvasószínházi előadásban a musical 26 dalát előadó művészek az este folyamán közel 30 kisebb és nagyobb szereplő bőrébe bújnak majd. A musical címszerepében Kardffy Aisha látható, míg a férfi főszerepet, Nagyerdei Fröhman Richárdot Nemes Tibor játssza, a feleségét, Jacqueline-t Dobó Enikő kelti életre. Horváth Krisztina – akinek az édesapja az első Anna-bált rendezte – szellemalakban jelenik meg a történetben, Horváth Mónika megformálásában. Teodorként Tarlós Ferenc lép színpadra, Ilus, Anna

barátnője Zsitva Réka lesz, a Kocsis Janka Barnabás, valamint a szerzők is közreműködnek az előadásban. A látványért Baranyai Marcell felel.

„Az Anna Grand Hotel több évszázados történelme alatt számos kulturális esemény színtere volt. A megújult hotel az évszázados

hagyományok előtt tisztelve ad most teret ennek az izgalmas színházi kísérletnek. Bízunk benne, hogy minél több balatonfüredi lakos megtisztel minket azzal, hogy részt vesz a bemutatón, és reméljük, vendégeink is egy izgalmas színházi élménnyel gazdagodnak majd” – mondta el

Szabó Szabolcs, az Anna Grand Hotel szállodaigazgatója.

Az Anna! – Egy tánc, más nem számít! című musical felolvasószínházi változata 2026. augusztus 28-án, pénteken este 19 órakor látható a balatonfüredi Anna Grand Hotel báltermében. Jegyek: jegy.hu **BFN**

Nemes Tibor, Dobó Enikő és Fabacsovics Lili az olvasópróbán

A képen balra Molnár Karesz, a darab projektmenedzsere és dalszövegírója

ZORÁN

www.zoran.hu
www.facebook.com/zoran.hu

otpbank

**2026. augusztus 17.,
18:00 óra, és 21:00 óra
Balatonfüred
Kongresszusi Központ**

**Jegyek válthatók:
a kisleludyszinhaz.hu és jegy.hu
oldalakon, valamint a Vaszary
Galériában, a Tourinform Irodában
és előadás előtt a helyszínen.**

**kisleludyszinhaz.hu,
+36 (30) 305-1606,
kultura.balatonfured.hu**

**A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk.
kultura.balatonfured.hu**

KISFALUDYSZÍNHÁZ
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI
TÁRSADALOMTUDOMÁNYI

SZABADTÉRI SZÍNPAD

**JEGYÉRTÉKESÍTÉS, INFORMÁCIÓK:
BALATONFÜRED, HORVÁTH M. U. 64.
+ 36 - 87 / 340-428**

AUGUSZTUSI PROGRAMOK:

10. Kepes András
Tudományos Stand Up
11. Dzsungel könyve - musical
12. A feleség negyvennél
kezdődik - komédia
14. Queen tribute - koncert
15. Kökény Attila - Rakonczay
Viktor koncertje
16. HCW Legacy - Pankráció
18. A Pál utcai fiúk
21. Best of Hungaria - koncert
22. Mazsola és Tádé
29. Dumaszház

Balatonfüredi testvérpár az Anna-bál díjazottjai között

Windisch Laura a bál szépe és Windisch Regina a második udvarhölgy a díjátadón

A balatonfüredi, 18 éves Windisch Laurát választották a 201. Anna-bál szépe. Az első udvarhölgy a 16 éves debreceni Tollas Viktória, a második udvarhölgy pedig a bál szépe 16 éves húga, a szintén balatonfüredi Windisch Regina lett. Különlegesség, hogy az idei bál szépe tavaly, a jubileumi 200. Anna-bálon még első udvarhölgy volt.

– *Hihetetlen, hogy tavaly még első udvarhölgy voltam, most pedig engem választottak a bál szépe. Ráadásul a testvérem is udvarhölgy lett, itt van velem, nagyon boldogok vagyunk* – mondta kérdésünkre Windisch Laura. A 18 éves balatonfüredi lány a bált megelőző hagyományos Szívhalászon is a legszerencsésebbnek bizonyult: ő emelte ki a Balatonból a földjait jelentő szívet, amely belépőt biztosít számára a jövő évi Anna-bálra. Így kettős jogon vehet részt a 202. Anna-bálon.

Az első udvarhölgyet, a debreceni Tollas Viktóriát a pszichológia és a művészetek érdeklik,

emellett nyelveket tanul. A 16 éves diáklány a bálon Sissit idéző ruhát és frizurát viselt. Elmondása szerint már többször megjegyezték neki, hogy hasonlít Erzsébet királynéra, ezért ezúttal tudatosan is erre építette megjelenését.

A második udvarhölgynek választott balatonfüredi Windisch Regina testvérehez hasonlóan a Lóczy Lajos Gimnázium természettudományi tagozatán tanul.

A bál szépe az aranyalma mellett egy modernizált Viktória-mintás herendi vázát, udvarhölgyei Rothschild- és Apponyi-mintákat kaptak ajándékba.

A 201. Anna-bálba a város ezúttal is meghívta a balatonfüredi

18 éves lányokat, 23 füredi elsőbálozó vett részt az eseményen.

A báli közönséget az esemény fővédnöke, dr. Simon Attila, a Herendi Porcelán-manufaktúra Zrt. vezérigazgatója és Bogyay Katalin nagykövet, az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottság és a Magyar ENSZ Társaság elnöke köszöntötte, a bált Bóka István, Balatonfüred polgármestere nyitotta meg.

A Kiss Ernő-díjat, a huszárkapitányt ábrázoló szobrot, idén dr. Bereczki Árpád szemész szakorvos, a retina- és üvegtestsebészet kiemelkedő szaktekintélye vehette át. A tudomány és az orvoslás mellett mindig fontos helyet foglal el életében a kultúra és a sport. Értéket teremt, közösséget épít, és példát mutat mind szakmai, mind emberi helytállásával. Balatonfüred régóta a második otthona. A városhoz nem csupán érzelmileg kötődik, támogatására, tanácsaira és segítő szándékára mindig

számíthatott a város – hangzott el a laudációban.

Az elismerést minden évben olyan személy kapja, aki Balatonfüred fejlődésében, népszerűsítésében kiemelkedő szereppel bír.

A hagyományos bálmenet a Vaszary Villa kertjéből indult, a bálozó hölgyek idén különleges, bronzmetál színű, számozott herendi porcelánszívet viseltek.

Az Operaház balettművészei adták elő a nyitótáncot, zenélt a 100 Tagú Cigányzenekar Kamarazenekara a gálaműsort pedig Nyári Károly Prima-díjas énekes-zongoraművész és együttese adta. Az éjszakai táncról a Dervalics Róbert vezette Sakk-Matt Company gondoskodott.

A Tagore sétányon óriáskivetítőn élőben lehetett követni az Anna-bál ünnepélyes megnyitóját, illetve a báli szépek megválasztását. A közvetítések között a Magna Cum Laude adott koncertet.

A bálon 145 ezer forintos belépővel lehetett részt venni. Az 550 vendég elé 3500 darabos,

százötven millió forint összegű, az 1930-as évekig visszanyúló Apponyi motívumokkal díszített herendi szerviz került, amely az ország legnagyobb utazó készlete.

A 201. Anna-bálon a hagyományoknak megfelelően a közönség szavazta meg a 15 leg szebb lányt, akik közül végül a zsűri (Kocsis Korinna korábbi Anna-bál szépe, Ókovács Szilveszter, a Magyar Állami Operaház főigazgatója, Gömbös Lóránd, a Hungária Jacht Klub elnöke, Hajas László, mesterfodrász, és a zsűri elnöke, Böröcz István, a Balatonfüredi Turisztikai Egyesület elnöke) választotta ki a három legszebb lányt.

A bál szépe és udvarhölgyei július 26-án, vasárnap, délelőtt mutatkoztak be a Kisfaludy színpadon majd a hagyományokhoz híven, díszes fogatokon végig kocsikáztak a városon.

Martinovics Tibor

Fotók: Martinovics Tibor

Tollas Viktória, az Anna-bál első udvarhölgye

A fordítók atmoszférája itt marad

Új korszak kezdődik a füredi Magyar Fordítóház életében

Új elnöke van a füredi Lipták-villában működő Magyar Fordítóház kuratóriumának. Schein Gábor hangsúlyozta: folyamatosan érezték a mindenkori városvezetés támogatását, és a továbbiakban is tevőlegesen részt szeretnének venni Balatonfüred kulturális életében. Nemrég épp Nádas Péter lengyel fordítója dolgozott a házban, akitől megtudtuk, hogy Nádas valódi sztáríró Lengyelországban, és a következő magyar Nobel-díjas írónak tartják, de Krasznahorkai László angol fordítója is két évtizede rendszeresen megfordul a villában.

2025 októberében a Füred Televízió számolt be arról, hogy Krasznahorkai László Nobel-díjas író angol nyelvű fordításain a füredi Magyar Fordítóházban is dolgozott a magyar származású Otilie Mulzet, aki 2004 óta jár Füredre, és számításai szerint legalább harminc-negyven alkalommal volt a Fordítóházban. Mint mondta: munkája sikeréhez rendkívül sokat hozott hozzá a füredi tartózkodása. Krasznahorkai műveit 42 nyelvre fordították le. 27 jelentős hazai és nemzetközi kitüntetést kapott, 2015-ben elnyerte a Nobel-díjjal szinte egyenrangú Nemzetközi Man Booker-díjat, Otilie Mulzet pedig - George Szirtessel közösen - a fordítói díjat vehette át. 2019-ben a National Book Award szerzői és fordítói díját kapta Otilie Mulzet a Báro Wenckheim hazatér angol fordításáért.

Nádas Péter 2005-ben kiadott Párhuzamos történetek című művét három kötetre osztva adják ki Lengyelországban. A rangos lengyel napilap, a Gazeta Wyborcza 2026 februárjában megjelent cikke a Párhuzamos történetek első kötetét és Nádas munkásságát mutatja be az olvasóknak, azzal a felütéssel, hogy talán épp a következő Nobel-díjast olvashatják. A több ezer oldalnyi regény első kötetét 2025-ben annak az Ela Sobolewskanak a fordításában adták ki, aki Nádas Emlékiratok könyve című regényének lengyel fordításáért az Angelus Közép-Európai Irodalmi Díjat kapta meg 2018-ban. Ez a kötet a negyedik lengyel kiadását éli. A műfordító szinte minden évben megfordul Füreden, idén nyáron a Lipták-házban a Párhuzamos történetek utómunkálatait végezte.

Ela Sobolewskanak még ténédzszerkorában tetszett meg a magyar nyelv hangzása, mint egy zenei élményként került elé. Az általa is fordított Krasznahorkairól például tudja, hogy zeneszerző akart lenni, a fordító szerint ezért is olyan dallamosak a mondatai, mert fontos számára a szöveg hangzása. Ela Sobolewska Nádas Péter mellett Esterházy Péter, Kertész Imre, Krasznahorkai László és Mészöly Miklós műveit is fordította

Schein Gábor, a Magyar Fordítóház Alapítvány kuratóriumának elnöke

már Balatonfüreden, ahova a ház megnyitása óta vissza-visszatér, hogy élő kapcsolata legyen Magyarországgal. Mint mondja: a legnehezebb részek fordítását mindig anyanyelvi környezetben, Füreden végzi.

Nádas Péter, a sztár

A lengyel fiatalok rajonganak Nádas Péterért. A Párhuzamos történetek első kötetének bemutatóját idén tavasszal egy lengyel tengerparti városban, Kolobrzegben, egy nagy irodalmi fesztiválon tartották, ahova a magyar szerző is kiutazott. Ela Sobolewska beszámolója szerint az irodalmi estjükre nagy lelkesedéssel érkezett legalább kétszáz érdeklődő. Egy olyan világban, ahol mindenféle szociológiai felmérés szerint az embereknek nehezebbé esik egy A4-es szöveg értelmezése is, Nádas nehéz prózájáért ennyire tudtak rajongani, és már várják a következő kötetet.

Nádas regényeit a lengyel fordító nyelviileg igen érdekes élménynek tartja. Szerinte az emberekben él a vágy, hogy ne csak egy történetet olvassanak, hanem megérezzék benne az irodalom szépségét is. Ugyanakkor Nádas regényei mélyen belemennek az emberi létezésünk kérdéseibe. A Párhuzamos történeteket a fordító egészen új irodalmi elképzelésnek tartja, mivel se eleje, se vége. Akár a harmadik kötet is lehet kezdeni az olvasást, ahogy a szerző is az utolsó fejezetet írta meg először. Az emberi életnek van eleje és vége, de a fordító szerint a Párhuzamos történetek olyan, mint a társadalom élete: folyamatos, és ez érdekes a lengyel olvasók számára is.

A ház jelene és jövője

A harminc éves Magyar Fordítóház kuratóriumának április óta új vezetője van. Schein Gábor író, költő, műfordító, irodalomtörténész és egyetemi tanár

eddig is tagja volt a kuratóriumnak. Az új elnök folytatni szeretné a hagyományt és új utakat is keresne: az eddigiekhez hasonlóan külföldi fordítókat hívnak meg, akik a magyar irodalom alkotásait fordítják idegen nyelvekre, fiatal fordítóknak pedig workshopokat szerveznek. A vendégfordítókat elviszik a környék iskoláiba, hogy a nyelvtanulókkal megismertessék őket. Nem egyszer jöttek már Füredre külföldi kiadók munkatársai, akik elősegíthetik a nemzetközi megjelenéseket. A kuratórium elnöke szerint merőben új helyzetben van az ország, a város és a Fordítóház is: 16 évig a magyar irodalom külföldi jelenlétének egész infrastruktúrája (fordítástámogatás, külföldi vásárokon való jelenlét, európai beágyazottság) összeomlott. A kuratórium erőfeszítései is arra irányultak, hogy a Fordítóház egyáltalán megmaradjon.

A kuratórium feladatának érzi, hogy egy olyan helyzetben, amikor az identitáspolitikai helyett ismét van kulturális politika, a kormánnyal együttműködve, a jól működő gyakorlatok megőrzésével segítsék felépíteni azt a rendszert, ami a magyar irodalomon keresztül az ország külföldi ismertségét szolgálja. Schein Gábor szerint ebben a szférában egyedül a Fordítóház maradt életben.

Schein Gábor kitért arra, hogy az elmúlt időszakban a Fordítóház anyagi helyzete is bizonytalan volt, a mindenkor éves költségvetés az utóbbi években a naptári évre vonatkozva csak decemberben érkezett meg, de ennél most jobb a helyzet. A ház az állam tulajdonában van, a tulajdoni jogok gyakorlójával egy hosszú távú használati szerződést szeretnének köti, épp ezért már az idei évre új programokat terveznek a füredi Lipták-házba, és szeretnének iskolai látogatásokat is szervezni. Mint mondta:

mindig újabb és újabb nemzedékek ülnek az iskolapadokban, velük az elemi szinten kezdik, egy olyan helyzetben, amikor az olvasás kultúrája rendkívüli mértékben visszaszorult. Az adatok szerint ez a tendencia egész Európában tapasztalható, de például Magyarországon az értelmiség, a diplomások sem olvasnak el évente egyetlen egy könyvet sem.

A változást Schein Gábor szerint a gyerekeknél érdemes elkezdni, akiknél az elemi kulturális viselkedési készségek eltűnése tapasztalható. Az emberi érdeklődés hiánya érződik a tekintetben, hogy vajon mi történhet a másik fejében, hogyan éli meg a másik az adott helyzetet és mit gondol róla. Az olvasás az egymáshoz való utak megnyitását is jelenti, a Fordítóház pedig a különféle nyelvű olvasók között közvetít, de a magyar nyelvű olvasók esetében is szerepet kívánnak vállalni.

Meglepő példa a nagyvilágból

Az Egyesült Királyságból, Norwich városából indult egy mozgalom, ami azóta számos ponton működik: kinyitják a kultúra házának kapuit, mindenki magával viheti a könyvét, és egy közös térben olvasnak az emberek. Egy-egy alkalomra akár 30-40 fő is érkezik, elhelyezkednek a ház különböző pontjain, nem szólnak egymáshoz, csak olvasnak. A magányos olvasást tehát egy közös térben élik át, a közös élményben egyszerre vannak egymáshoz közel, s mégis távol. Vajon Füreden is lenne erre igény?

Ezeréves hagyomány

A Lipták-villa és a kertje egy intim, nyitott szigete a városnak. A fordítók itt hagyják az atmoszférájukat, a munkájuk komolyságának az atmoszféráját is.

A polcokon sorakozó rengeteg könyv és szótár archaikusan hozzátartozik a fordításhoz, egy olyan munkához, ami több ezer éve kíséri az emberi kultúrákat. Az alexandriai könyvtár volt az első hely, ahol professzionális fordítókat foglalkoztattak, hogy az ószövegségi szentírást görög-re fordítsák. A görögök számára ez volt az első olyan alkotás, ami nem görögül íródott, de úgy érezték, hogy fontos a számukra. A Lipták-villánál egy jóval nagyobb házban hetven rabbi dolgozott, és ezzel egy hosszú tradíció indult el Európában. A nagyon soknyelvű kontinens épp emiatt gazdag: sehol mástutt nincs példa arra, hogy száz kilométer utazás után egy másik nyelvet és kultúrával találkozzunk, ami valamilyen módon mégiscsak kapcsolódik az előzőhöz, a fordítás gazdagsága és nehézsége pedig egyszerre érzékelhető.

A város szövetének része

Ebből a folyamatból éreznek meg valamit azok a fiatalok, akik átlélik a Fordítóház küszöbét. A maguk szintjén azt is tudatosíthatják, hogy mit jelent itt élni, mit jelent más nyelvűekkel és gondolkodásúakkal együtt élni. A Balaton-parton ez a legkisebb kortól mindenkinek elemi tapasztalata. A kuratórium elnöke hangsúlyozta: jó kapcsolatot ápolnak a füredi kulturális intézményekkel, a Vaszary Galéria művészeti tanácsadójával, Geskó Judittal például egyetértenek abban, hogy könnyedén kínálkozik a képzőművészet és az irodalom együttműködése, ami szintén egy kommunikációs fordítói kapcsolatot feltételez.

Balatonfüreden az indulás óta folyamatosan érezték a mindenkor városvezetés támogatását. Schein Gábor kiemelte, hogy a Fordítóház nem vesz részt a helyi politikai életben, de a megválasztott vezetőkkel a legjobb együttműködésre törekednek. A Fordítóház az európai kultúra és a magyar irodalom része, de legközvetlenebbül a város számára jelent kulturális értéket.

Tervek

Még ebben az évben lengyel, spanyol, román, szlovák és egyéb idegen nyelvi workshopok lesznek, fordítók érkeznek a házba egy-egy hétre, akik egyénileg dolgoznak, vagy átbeszélhetik az adott nyelv fordítási kérdéseit. Szeptember első hetében rendezik meg a Jókai Fellowshipet: külföldi kiadók ügynökei és munkatársai érkeznek, akik a magyar irodalom aktuális helyzetével, a jelenleg kiadott művekkel és kiadóikkal ismerkedhetnek meg, személyes kapcsolatokat alakíthatnak ki.

Mórocz Anikó

BALATONFÜREDI BORHETEK

2026. AUGUSZTUS 7. - 30.

JÓ BOROK, JÓ HELYEN!

[FACEBOOK.COM/BALATONFUREDIBORHETEK](https://facebook.com/balatonfurediborhetek)

Fővédnök: Nyitrai Dr. Sárdy Diána professzor asszony,
a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Szőlészeti és Borászati Intézetének intézetigazgatója,
a Balatonfüredi Városi Borverseny bírálóbizottságainak szakmai vezetője.

08.07. péntek

Kisfaludy színpad

18:15 Borlovagrendi avatás

Az "Év Borásza Balatonfüreden" ünnepi menetét

a Reformkori Hagyományörzők

és a Balatonfüred Város Koncert Fúvószenekara vezeti.

Tagore sétány - Koronczai Pincészet faháza előtt

20:15 Ünnepélyes megnyitó

Kisfaludy színpad

21:00 Janicsák Veca

Rizling színpad

21:45 Dávid Roland

Tagore sétány

08.08. szombat

9:00 III. Országos Rendőr Sárkányhajó nyíltvízi verseny

17:00 zárórendezvény

Kisfaludy színpad

08.08. szombat

20:30 Swing á la Django

Balatonfüred Kongresszusi Központ

08.09. vasárnap 15:30 és 19:00 Havasi Balázs koncert-Zongora Show

08. 17. hétfő 18:00 és 21:00 Zorán Turné 2026

Rizling színpad

08.09. vasárnap

20:30 Zádor Trió

Tagore sétány-Vízi színpad

BalatONkoncert-sorozat

08.11. kedd

19:00 Joulence

21:00 Paulina

23:00 DJ Matthew

08.12. szerda

19:00 Lobó-Szalóky Lázár

20:00 Happy Gang

22:00 Fish!

08.13. csütörtök

19:00 Cozombolis

20:00 AbbaBack

21:00 FLM

22:00 DJ Matthew

Kisfaludy színpad

08.14. péntek

20:30 The BlackBirds

08.15. szombat

20:30 Hollywood Rose

08.16. vasárnap

20:30 Parker Jazz Club

08.20. csütörtök

Szent István Nap

10:30 Városi ünnepség

18:00 Jávor Pál Nemzeti Cigányzenekar Kalló Zoltán Prima-díjas

előadóművész vezetésével, és a Ferencsik Kamarakórus Balatonfüred

koncertje, vezényel: Zsár Éva művészeti vezető, karnagy

19:00 Veszprém-Bakony Táncegyüttes Táncháza (Helyszín: Vitorlás tér)

20:00 Veszprém-Bakony Táncegyüttes

22:00 Tűzijáték (Helyszín: Balaton - Tagore sétány előtti vízfelület)

Kisfaludy színpad

08.21. péntek

17:00 Kék Balaton Népdalkör - Kisfaludy színpad

20:00 Budapest Show Band

08.22. szombat

19:30 Slógerfesztivál

21:00 Balázs Pali koncert

08.25. kedd

Parker Jazz Club

08.28. péntek

19:00 Treff

08.29. szombat

20:00 Falusi Mariann, Sárk Péter

08.30. vasárnap

19:30 Park Side Boys

Rizling színpad

08.18. kedd

Rizling 20:30 Tenzor MD Duo

08.19. szerda

20:30 Voice & Piano feat. Vázsonyi János

08.23. vasárnap

20:30 Búgócsiga Együttes koncert

08. 26. szerda

20:30 Paralell Lifeforms

Kitelepülő borászatok:

Arias Birtok

Balogh Pincészet

Béla és Bandi Borászat

Bökö Pince

Dobosi Birtok

Dörgicselő

Feind Pincészet

Figula Pincészet

Fodor Borbirtok

Gyukli Pince

Koczor Pince

Koronczai Pince

Lázár Pince

Piffáth Pincészet

Schieszl Borház

Skrabski Borászat

Söptei Zsolt Pincészet

Szabó és Fia Borpince

Vesztergom Pince

Villa Gyetvai Borbirtok

Zelna Borászat

Nyitvatartás: minden nap 10:00-24:00-ig

Információs faház nyitvatartása: minden nap 17:00-22:00

Pohár betétdíj: 1.500 Ft/db

kultura.balatonfured.hu, facebook.com/balatonfurediborhetek

A műsorváltoztatás jogát fenntartjuk! Nyomdai hibáért felelősséget nem vállalunk!

BALATONFÜRED.HU

A múlté a jövő?

A Balaton vízállásának drasztikus csökkenése miatt előfordulhat, hogy a múltbéli klasszikus hajóké lesz a jövő. A skandináv gyökerű 30-as cirkálók nem csak szépek, de különösen jól érvényesülnek a a Balaton viszonyai között is, egykori gyártásukkal pedig a Balatonfüredi Hajógyár nemzetközi hírnévre tett szert. A magyar 30-as hajóosztály idén ünnepli fennállásának 90. évfordulóját, ebből az alkalomból látványos füredi ünnepségen köszöntötték a tó királynőit.

Fotók: Magyar Vitorlás Szövetség / Szántó Áron

Rabonbán I-II., Mágia, Hárpia, Kékmadár, Trinidad, Vészmadár – ezek a hajónevek fogalomnak számítanak a magyar vitorlázás történetében, legendák, generációk és emlékezetes versenyek kapcsolódnak hozzájuk. Többek között ők képviselik az egyik legnemesebb, legszebb és legnagyobb tiszteletnek örvendő magyar 30-as cirkáló osztályt. Fennállásuk kilencven évében benne van a magyar vitorlázás aranykora, és az a szenvedély, ami generációkon át életben tartotta a tó királynőinek is nevezett hajókat. Hosszú, elegáns testük, kifinomult arányaik, érzékeny kormányzásuk és lenyűgöző vitorlázási képességük

egyszerre testesíti meg a sportág technikai, esztétikai és emberi oldalát.

A kezdetek

A gyökerek Skandináviáig nyúlnak vissza, ugyanis az eredeti cél az volt, hogy a Balti-tenger védett öblei, szigetei és tószzerű képződményei között gyorsan lehessen közlekedni. A svéd skärgårdskryssare, vagy németül schärenkreuzer gyorsasága a nemzetközi sportvitorlázásban igazi karriert futott be. A rendkívül elegáns, karcsú, fürges és technikás hajó kialakításában meghatározó szerepet játszott a stockholmi KTH Királyi Műszaki

Egyetem professzora, Karl Johan Ljungberg építőmérnök, aki aktív vitorlázó is volt: az 1908-as nyári olimpián ő képviselte Svédországot, megszerezve az ötödik helyet.

Magyar szálak

A továbbfejlesztő tervezők közé bekerült a magyar Benacs Jenő neve is, aki a kezdetben külföldről behozott, majd a saját maga által tervezett cirkálókat a balatoni körülményekre adaptálta vagy áttervezte. Benacs nem tervezett két egyforma schärenkreuzert, mindegyik hajója igazi remekmű volt, és az ő irányítása alatt nemzetközi

hírnévre tett szert a Balatonfüredi Hajógyár is. A 30-as cirkálók – akik a nevüket arról kapták, hogy 30 m²-es vitorlázatuk van – azzal hódítottak, hogy szép szélben életre keltek, minden mozdulatra érzékenyen válaszoltak, és egyszerre kívántak fegyelmet, érzéket, csapatmunkát, illetve alázatot. Első magyar bajnokságukat 1936-ban rendezték, a Kékszalag 1934 óta íródo történetében pedig abszolút győzelmeket is arattak velük, az utolsót 1981-ben a Hárpia nyerte meg.

Az értékes, igényes hajók gondoskodást követelnek, nem mellesleg pedig érteni kell a lelküket is. Akinnek ilyen cirkálója van, az nemcsak hajótulajdonos, hanem egy örökség gondnoka is egyben. Ezek a cirkálók szépségük, arányaik és teljesítményük miatt a tó legmutatósbabb hajói közé tartoznak. A rendszerváltás környékén műanyag sablon is készült, ebből napjainkig hat hajótest született, emellett három új cirkáló fából is megépült Magyarországon. Osztályuk tehát nem pusztán muzeális érték, hanem élő, fejlődő közösség is.

A jelen

Napjainkban az osztály 27 hajót számlál, ebből 21 Magyarországon készült, hat pedig külföldről származik. Magyarországon a háború előtt 13 darab 30-as cirkáló épült, ebből kettő megsemmisült, a füredi születésnapra 15 hajót sikerült egymás mellé állítani. Aki ilyen hajón ül, az megtapasztalhatja a vitorlázás

egyik legtisztább formáját, de nem könnyű hajó: figyelmet és fegyelmet, összeszokottságot és érzékenységet követel.

A jövő

A kilencvenedik születésnapon Geller László, a Magyar Vitorlás Szövetség elnöke úgy fogalmazott, hogy az igazi érték időtálló, a 30-as hajóosztály pedig kiemelt értéket képvisel, hisz a magyar vitorlázás identitásának része. A hajóosztály bizonyítja, hogy a szépség, a sebesség, a szakmai tudás és a közösség ereje képes túlélni történelmi korszakokat, gazdasági nehézségeket, technikai változásokat és generációváltásokat is. Az elnök szerint a jövő a múltból jöhet, hisz a cirkálók hajótest-kiképzése nem csak szemet gyönyörködtető, de rendkívül előnyös a sekély vizű Balatonra, hisz a merülésük csupán 1,4-1,5 méter körül van. Kevésbé jelent nekik kihívást az alacsony vízállás, mint a két méternél is nagyobb merülésű hajóknak.

A Mágia kormányosaként Dulin Tamás az osztály történetében minden idők legfiatalabb kormányosaként 26 évesen nyert bajnokságot, most pedig a hajóflotta technikai bizottságának a tagja. Tőle tudjuk, hogy a 30-as cirkálókon egy időben maximum hét fő tud együtt vitorlázni, de akár egy személy is tökéletesen el tudja vinni. Szerinte ezeknek a hajóknak nem tulajdonosaik vannak, hanem átmeneti őrzői, akik a jövő számára őrzik meg őket. **Mórocz Anikó**

A 19. század végén a versenyvitorlázás a tehetősebb középosztály körében vált népszerű szabadidős tevékenységgé. Az első „*Kieli Hét*” 1882-ben, a „*Francia Kupa*” 1898 óta, az „*Egytonnás Kupa*” 1899-től, az olimpiai vitorlás regatták 1900 óta léteznek.

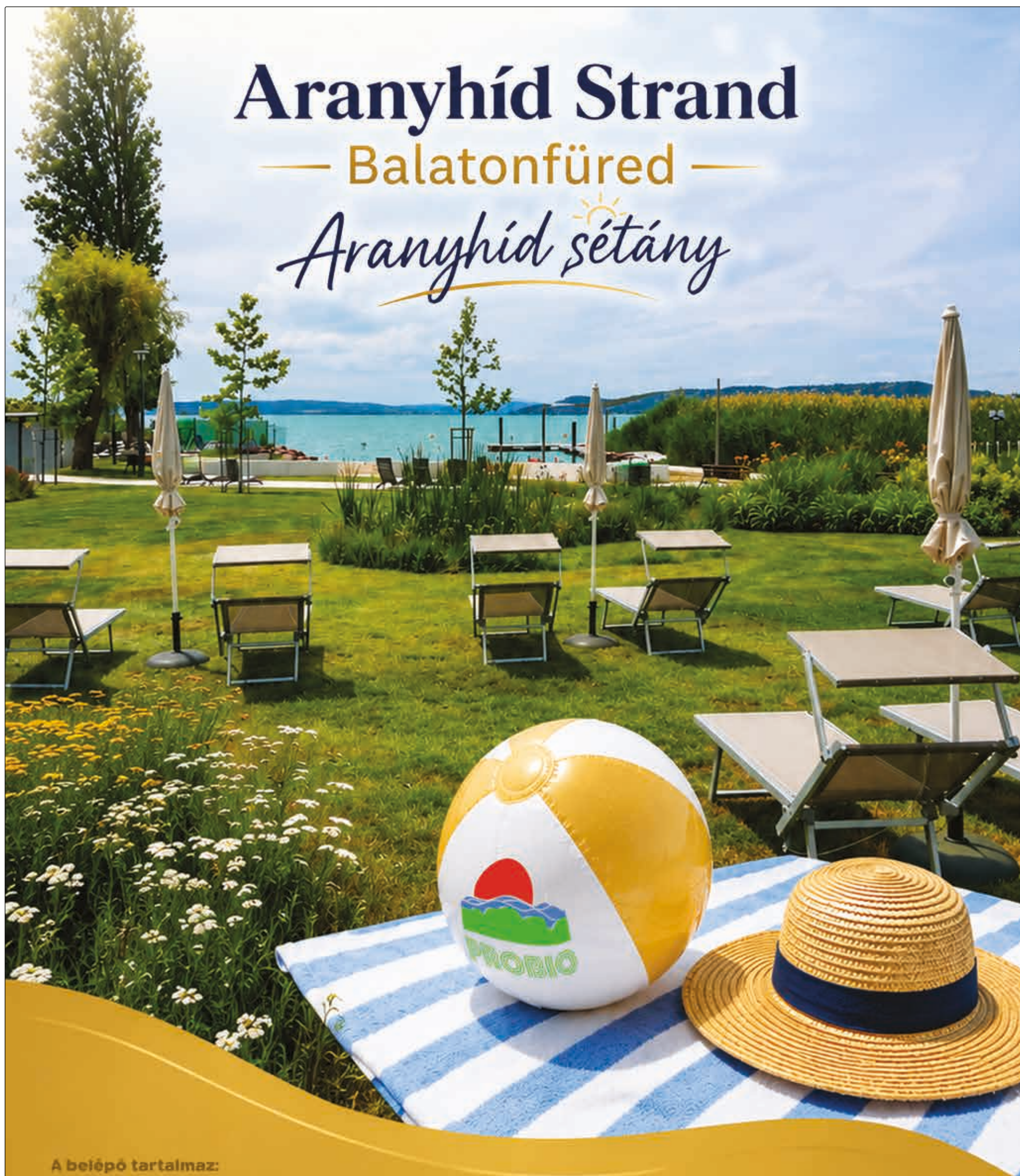
Az Älvan, az első cirkáló, 8,10 méter hosszú és 1,98 méter széles volt, egy kis fedélzeti kabinnal rendelkezett, és az akkori szokásoknak megfelelően gaff-vitorlázattal volt felszerelve. Erik Salander tervezte, és az August Plym vezető hajógyára 1908-ban építette meg. Ez a hajó ma is vitorlázik. Az állandó szélesség megtartása mellett a hajók hosszabbak lettek. A finoman túlnyúló orr- és tatrészek gyenge szélben a víz felett lebegnek, csökkentve a súrlódási ellenállást.

Bár épült néhány példány a nagyobb, 95, 120 és 150 négyzetméteres osztályokban, ezek nem váltak mértékadóvá. 1920-ban egy 30 m²-es Skerry Cruiser még olimpián is versenyzett a belgiumi Antwerpen közelében. A hajót később ismét olimpiai osztálynak szánták, de soha többé nem került be, a hatméteres és nyolcméteres osztályok váltak olimpiai versenyesztályokká.

Aranyhíd Strand

— Balatonfüred —

Aranyhíd sétány

A belépő tartalmaz:

napozóágyat étel és ital
rendelési lehetőséggel

napernyőt

koriátozott SUP és vízbicikli
használatot

Nyitvatartás:

8.30 - 19.00

balatonfuredistrandok.hu

Jegyár hétkőznapi

(hétfő-csütörtök)

Általános egyszeri belépő: 5000 Ft

2 órás élményfürdővel: 6500 Ft

Jegyár hétvége

(péntek-vasárnap)

Általános egyszeri belépő: 6500 Ft

2 órás élményfürdővel: 8000 Ft

**Próbálja ki
Balatonfüred
új exkluzív strandját!**

**A valódi pihenés és
a nyugalom szigete.**

ÖTÖS 5/90 LOTTÓ

Merj álmodni!

A túlzásba vitt szerencsejáték ártalmas, függőség kialakulásához vezethet!
#maradjonjatek

18

SZERENCSEJÁTEK ZRT.

DR. BERECKZI ÁRPÁD
SZEMÉSZETI LÉZERKÖZPONT

LÁSSON TISZTÁN!

- **LÉZERES LÁTÁSJAVÍTÓ MŰTÉT** •
A Wavelight lézerrel egy dioptria kezelése átlagosan 1,4 másodpercet vesz igénybe.
- **SZÜRKEHÁLYOGMŰTÉT** •
Ez a mikrosebészeti beavatkozás az egyik legsikeresebb lézeres műtéti eljárás.
- **OLVASÓSZEMÜVEG VÉGLEGES ELHAGYÁSA** •
A műtétet követően már nem szükséges szemüveg sem közelre, sem távolra.
- **ZÖLDHÁLYOG KEZELÉSE** •
YAG lézeres iridotómia vagy SLT- és ALT-kezelés.
- **SZEM KÖRNYÉKÉNEK ESZTÉTIKAI KEZELÉSEI** •
Felsőszemhéj-plasztika, hyaluron és botox kezelés.
- **SZEMSZÁRAZSÁG KEZELÉSE** •
A száraz szem betegség emberek millióit érinti világszerte, jelentősen befolyásolva a mindennapi életminőséget.

9021 GYŐR, ÁRPÁD ÚT 21. ■ WWW.DRBERECKZKIARPAD.HU ■
+36-96/528-098 ■ +36-20/556-1351 ■ INFO@DRBERECKZKIARPAD.HU ■

TEXTILKLINIKA.HU

kulteriparna-matrac.hu

KERTI BÚTOR JAVÍTÁS • PONYVA MÉRETRE

ÉLETTARTAM
6-12 ÉV

2-3 ÉV GARANCIA

Hétfőn is nyitva 9-19h! ✂ (1) 478 00 00